Ч. 225. (9.785) Львів, пятниця 4 жовтня (20 вересня ст. ст.) 1918 Рік XXXIX.

ДІЛО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 18., II. пов.

Конто чек. щад. 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів".

Число телефону 568.

Рукописів редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 5·— К.
чвертьрічно . . . . 15·— „
піврічно . . . . 28·— „
цілорічно . . . . 56·— „

у Львові (без достави):
місячно . . . . . 4·— К.
чвертьрічно . . . . 12·— „
піврічно . . . . 22·— „
цілорічно . . . . 44·— „

в Німеччині:
піврічно . . . . 28·— М.
цілорічно . . . . 56·— „

За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень:

Редакційні оголошення, рекламаційні або Бюро після 80 с. з вершка 1 К., в окремім 1·50, в рубрицях кожда частка через або за кождий 2 К. Потрійне 3 К. Оголошення другого порядку. Оголошення на суботу і перед-суботу. Всякі оголошення на особливе . . . . умовлене . . . . .

Окремі примірники коштують у Львові 10 с. на провінції 20 с.

Видає: Видавнича Спілка „Діло" Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Політична лекція.

Львів, 3. жовтня 1918.

В своїй засадничій заяві, зложеній іменем Української Парляментарної Репрезентації в буджетовій дебаті дня 18. липня с. р., голова У. П. Р. посол д-р Петрушевич проголосив у палаті послів всьяку формулу політичного становища свойого клюбу і свойого народу до австрійської держави і нинішнього в ній року:

„Українці мають, що своєю безумовною вірністю, з якою служили і служать державі, заслужили собі добре трактування. Вони не творили легіонів у Франції і Росії, тільки один легіон в Австрії, який не попадає у конфлікти з ц. і к. армією. Українці в Америці ідуть радше до війни, ніж до американської армії, воювати проти центральних держав. Українці не проголошували в пору для держави найскрутнійшу політичного генерального страйку, противно — виступили проти нього. Як держава була в найтяжшім положенню Українці не ширили відозв за революцією, тільки українське населення все стояло вірним сторожем інтересів держави. Образ нашого цісаря є для українського народу святістю, а звізда Габсбурзької династії все ще ясно і могідно сяє на нашім небі!"

„Пан Гусарек приходить з національною автономією за пізно".

Мирові заяви в австрійськім парляменті. — Дискусія над промовою Гусарека. — Бійка послів.

Відень. 3. Жовтня.

На засіданні австрійського парляменту 2. жовтня розпочалася дискусія над урядовою заявою барона Гусарека і перше читання мирових декларацій.

Інтерпеляція Гломбінського, Корошеца й тов. домагається вичерпуючого, щирого і правдивого становища правительства, особливо в напрямі признання народам права самоозначення.

Соціяльні демократи взивають правительство, щоб воно запропонувало правительствам усіх держав, що беруть участь у війні, мирові переговори або мир на таких умовах: утворення союзу народів, виключення всякої економічної війни, виключення анексій, прикривлення Сербії, Чорногори й Бельгії, виключення всяких контрибуцій, нове управильнення східньої справи на основі права народів на самоозначення, анулювання договорів, заключених в Берестю й Букарешті, управильнення державної будучини польського народу через скликання конституанти до Варшави, заява Австро-Угорщина, що готова переговорювати з Італією над розвязкою справи полудневих територій на засаді права самоозначення Італійців і полудневих Славян, заява, що австрійське правительство готове надати нові форми відношенню народів до держави на підставі волі й самоуправи всіх народів. В сій цілі треба перевести уконституовання окремих національних представництв.

Протест Корошеца, Станка й тов. проти поведення гр. Ст. Тіси в південно-славянській справі.

Інтерпеляція посла Петрушевича й тов. домагається покінчення акції, веденої міністром закордонних справ і правительством, що торкається віддання цілої Галичини Польському Королівству.

Інтерпеляція Офнера й тов. домагається, щоб міністер закордонних справ покликав як найшвидше представників австрійської й угорської палати, щоб застановитися над 14 пунктами Вільсона, чи можливо їх приймити.

Декларація Дашинського, Гломбічського, Тертіля і тов. в справі польського становища в справі самоозначення народів і зединеної Польщі.

В дискусії над промовою бар. Гусарека забрали голос посли: Станек, д-р Вальднер, д-р Корошец, Гаавер, д-р Тертіль і д-р Матая. Д-р Корошец заявив вірно, що пан Гусарек приходить за пізно з національною автономією.

Зазначення з боку посла Станка, що чесько-словацькі війска борються за ідеали людства, довело до гаснливих сцен в парляменті й бійки послів. Тайфель, Лангенган і инші німецькі радикали викикували: „Поганець! Ви зрадник держави! Ужаскавлено всіх зрадників" і т. д. Чехи відповіли з свого боку. Пос. Сукуп кинув металевим предметом з бюрка на Тайфля, але влучив мін. Павля, що покинув лавку міністрів. З бідою вдалося успокоїти послів.

При кінці засідання домагалися Гломбінський і тов. вибрати окрему мирову комісію в цілі розвязки мирової справи разом з иншими міжнародніми справами. В справі миру поставив внесок і пос. Найман.

В обороні української землі.

Печеніжин, 28. вересня 1918.

Дня 27. вересня с. р. о год. 2 по полудни відбулися в Печеніжині народні збори, на яких народу явилось 3.000 що-найсвідомійших людей повіту, і на які прибув посол Лаврук, що вложив посольське справоздання. Обговорив найважнійші політичні події в послідних часів, про австрійську політику супроти української справи і ворожe становище австрійських Поляків проти поділу Галичини. По сім ухвалено з оплесками отсі резолюції:

1) Домагаємося безпроволочного затвердження і виконання берестейського мира в цілій основі, а протестуємо проти наміру Поляків, щоби загарбати Холмщину, Підляше і Східну Галичину.

2) Жадаємо поділу Галичини і сполуки усіх українських областей нашої держави в один український коронний край з окремим соймом, намісником і окремою українською адміністрацією.

3) Шлемо привіт українській державі, бажаючи їй повної самостійности і сполуки усіх українських земель.

4) Збори взивають У. Н. Р. до острої опозиції, щоби витревала до теперішного правительства так довго, доки не будуть сповнені в цілій основі принципіяльні політичні домагання українського народу в Галичині і сповнені 1 і 2 резолюції. Дальше обговорено справи господарські, як покривджено наш нарід на тім поли, та поступовання властий з нашими селянами, як причинки за ополченців, реквізиції, відбудова східної Галичини і т. д. І п. Дувірак поставив слідуючі резолюції, які одноголосно принято:

1) Домагаємося окремого центрального уряду для відбудови східної Галичини з особливим увзглядненням українського селянства.

2) Домагаємося звільнення рільничого населення від війска для управи піль і відбудови українських осель, а також увільнення учителів.

3) В околицях східної Галичини, знищених війною і навіщених пожежею і морозами, що урожай дуже зле видав як збіже так і пашу, жадаємо нового знесення реквізиції.

4) Жадаємо чим скорші виплати за воєнні чинитьби і шкоди.

Дальше обговорив п. Дувірак справу шкільництва і поставив слідуючі резолюції, які одноголосно ухвалено:

1) Жадаємо негайного відбудовання і реактивовання українських шкіл в українських селах, обсадження їх учительскими силами, яких звільнити треба з війска, а згідно перенести з західної Галичини, а заразом удержавнення українських приватних гімназій і учительских семинарій.

2) Жадаємо взагалі українізації шкільництва в східній Галичині, та шкільної адміністрації відповідно до наших принципіяльних домагань на сім поли.

3) Жадаємо безпроволочного заснования українського університету у Львові.

По сім ще говорила горячо п. Н. Кузенко, котра своєю річевою бесідою зворушила серця у жіноцтва.

А треба спімнути, що староста п. Дзиндець заборонив віче.

Збори закрив п. Лаврук при українських піснях.

Перемишлянщина.

Дня 21. вересня відбулося у великій сали „Народного Дому" повітове віче в Перемишлянах з протестом проти прилучення Галичини до Польщі, як рівнож домагалося утворення осібного українського коронного краю в Австрії. Найчисленнійше явилися селяни, а відтак селяне, мішане і вся повітова інтелігенція.

Вічем проводив Впр. о. Висоцкий, парох Перегиова, на заступника покликано п. Андрія Нудика, начальника громади з Унева, а на писарів пп. Івана Макара і Скебінського.

По вступних промовах, де наголошено заборону публичного віча з походом і публичними мовами, як було в програмі, забрав голос Вп. п. посол Перемишлянщини Володимир Сінгалевич і зреферував політичне положенє у української справи на сцені европейської дипльомації, з особлившим узглядненєм внутрішних відносин в Австрії і Галичині.

Відтак забирали голос о. Кость Весна з Підгайчик, о. Іван Ковальський, парох в Линівцях, п. Іван Возьний, господар, який своєю простою а горячою мовою загрів до єдности і співпраці, всі верстви суспільні в українських товариствах.

По дискусіях одноголосно ухвалено отсі резолюції:

Народне віче в Перемишлянах:

1) Висказує свій найрішучійший протест проти якого-небудь прилучення Галичини до королівства польського, жадає поділу Галичини та утворення осібної української провінції.

2) Висказує Укр. П. Репрезентації в осібна свому посольови Вп. Володимирови Сінгалевичови своє повне довіре та признанне за дотеперішну працю та національну оборону.

3) Взиває повітову організацію до безпроволочного поширення і відновлення організації по всіх селах в повіті.

4) Домагається безпроволочної відбудови знищених війною осель та виплати признаних субвенцій в дорозі повіт. Експозитури.

5) Домагається продовження реченця до зголошування воєнних шкід з тим, щоби потрібні до того друки могли інтересовані дістати в старостві.

6) домагається покликання референта і членів української народности до причинкової комісії в Перемишлянах.

7) Жадає передання роздільні апровізаційної повітовій господарсько торговельній спілці „Поступ" в Перемишлянах.

Віче закінчив с. Височанський зазивом, щоби такі віча відбувалися по всіх селах, а щоби уможливити як найзагальнійший протест, збирати підписи і висилати їх як вислів нашої волі до центрального правительства.

З Болгарії.

Собраніє і капітуляция Болгарії. — Положенє в Софії. — Ясна справа „вияснюється".

Болгарські мирові делегати повернули до Софії. 1. жовтня перед полуднем відбулося зібранє, в якім взяли участь представники всіх політичних партій. Правительство виступали: президент міністрів Малінов, міністер війни генерал-лейтнант Савов і делегат для заключення завішення зброї міністер фінансів Лачев. По зібранню приняв царь на зладенні президента міністрів і по одному представникови парляментарних груп.

В Софії проголошено стан облоги, бо в неділю відбулися там протиніменькі й сильно пацифістичні демонстрації, як і демонстрації народу перед королівською палатою.

Що до болгарської катастрофи є богато познак, що вже 10. вересня болгарський посол у Вашингтоні порозумівся з Вільсоном що до останнього кроку Болгарії. Коли 16. серпня заявив Бальфур, що незабаром треба сподіватися на Балкані більших побіч, здається, він був уже поінформований, що Болгари не ставити-муть надто сильного опору. Очевидно припускали, що Болгари нанесе ставити-муть слабий опір.

Не зважаючи на це, що справа на першу вістку про болгарську катастрофу була ясна, для центральних держав починає вона щойно тепер „вияснюватися". Престольна промова болгарського царя, пояснення Малінова й прийняття собранєм обох енунціяцій вельмі і тим політикам осередніх держав, котрі удавали та свідомо дурили публичну опінію, тим, які дійсно вірили, що є ще можливий поворот Болгарії до центральних держав, погодилися в новим курсом болгарської політики. Всю свою лють зазлюють політики центральних держав на Малінова й виставляють свідоцтво убожества свому політичному вишколенню, коли по букарештенській мирі не рахувалися з чимсь подібним.

Своє дальше відношення до Болгарії хочуть осередні держави зробити залежним від того, чи Болгарія буде невтральною по заключенню миру, чи перейде на бік держав порозуміння. В середу передав німецький посол в Софії граф Оберндорф цареви письмо, яке одержав з Берліна. Наразі відгрожуються в центральних державах на адресу Болгарії й приготовляють мілітарні міри...

В Німеччині.

Коронна рада в Берліні. — Справа канцлера й парляментарна більшість.

Дня 2. жовтня о 6. год. пополудні відбула ся в палаті державного канцлера під проводом цісаря Вільгельма нарада, в якій взяли участь державний канцлер граф Гертлінг, генерал-фельдмаршал Гіндебург, принц Макс Баденський, заступник канцлера Пацр, заступник президента державного міністерства др. Фрідберг, шеф тайного цивільного кабінету Бюр і кількох державних секретарів.

Один з учасників коронної ради принц Макс Баденський має стати, як одмовлено доносить раніші берлінські часописи з 2. жовтня, державним канцлером, бо дотеперішний заступник канцлера Пацр просив партії більшости не брати під увагу його кандидатури. Кажуть, що саме Пацр предложив партіям більшости принца Макса Баденського на кандидатуру. Принц Макс Баденський висловив готовість прийняти кандидатуру канцлера під десма умовами: 1) що прийде на до концентраційного кабінету, а до правительства більшости, 2) що він осягне нове порозуміє партій більшости для своєї програми. Як доносить „Vossische Zeitung", і соціял-демократи не ставляться негативно до його кандидатури. Навіть німецькі консерватисти приступають до більшости.

З приводу нового ладу в середині держави пляновуться створення державного пресового уряду, на чолі якого має стати якийсь парляментарист яко державний секретар.

„Зрадники української держави".

Отвертий лист п. міністрови справ внутрішних в Київі.

М. Бердичів на Київщині дня 17. вересня.

Українська преса в прозі і слові прикладає можуть долетіти туди, де могла би найти своє місце. Тому пишу і молю Господа, щоби не розпучливий крик ратунку долетів так, як хочуть більш свобідно, хотяй в чужій державі наші брати, а від них може дійдуть скорше наші мольби назад на границю до в. міністра внутрішніх справ. Не певний я, чи доведено моїм словам побачати ширший світ та хочби буде тоти в серцях іскра надії, що надійде на нас упосліджених, забутих Богом і людьми українських громадян в бердичівського повіту на Київщині яка небудь полекша. Бо годі дальше жити так, як до тепер. Смішно сягом відповати, що горожанинова української держави не боронить, що він горожанин всі держави і за нашої. Що заборонено читати книжку в рідній мові, на тій самій, якою офіціяльно говорить сам пан Гетьман та його міністри; що в хаті не можна держати українські книжки, найневинніймої з народних пісняк.

Необмеженим полем життя і смерти горожан бердичівського повіту є повітовий староста Кулешов зі своєю гвардією, відділом російських офіцирів, що зветься „карательная отрядъ". Подаю тільки кілька фактів, як свідомо ці державних урядовців:

1) Всі книжки, а навіть „Кобзаря" Т. Шевченка забирають від людей і до того ще немилосердно карають. Не можна навіть мати книжочки з народними піснями і співати українських пісень заборонено також. „Вам не дозволяють вони — вже пропадіть"...

2) Кілька разів як дика тварина свирепствів в селі Вінсинки повітовий староста і своїм відділом з такою піснею на устах: „Ваша умерла Україна і сдана і продан'..." Ті бачили таку картину: Всі люди їх дітей і до немічних дідусів утікають в ліси та сади. За ними женуть офіцири чорносотенні і лають, кого попадуть. (Инші давають за той чи кури, качки і т. п.) Полякових селян прогнали на майдан і там відбувається така картина: Офіцири стають в два ряди, розуміється з нагайками в руках і через цю лаву мають пройти всі селяни. До крови побивають нерозумних селян і нехай ніхто не думає, що вони є яка-небудь причина на це! Зовсім за дурне! А аргумент тих катів це такі слова: „Ми видамо Україну..."

3) В селі Немиренцях була українська учительська семинарія ім. Б. Грінченка. Одного дня нагетіли в Київські т. зв. державні варти, арештували директора і всіх учителів, і без ніяких доказів відправили в тюрму. „Ми вам дамо українську школу, ми вам дамо українську державу" — говорили, арештуючи учителів. Семинарію переносено до Черкас.

4) За Центральної Ради істнував в селі мешкальний комітет. Зараз по перевороті повітовий староста заарештував всіх членів комітету і людей до сьогоднішнього дня сидять в тюрмах, а 60 ховається по лісах. Члена Донецкого Горнова убили на очах всеї громади кількома вистрілами в голову...

Співаник стрільців.

Співаник Українських Січових Стрільців. Відень. 1918 Заходом „Артистичної Говстан". Накладом Центр. Управи УСС. Ст. 128. Ціна 6 К.

Хто в людий, що знають стрілецькі відносини, уважно переглянє сей співаник, той прийде до переконання, що трудно вложити в уклад якоїсь збірки більше труду і дбалої доказаности, як вложено в сю збірочку стрілецьких пісень. Репертуар її небогатий — усего 83 пісні. Засада, на основі якої вибрано їх, зовсім простенька: вибрано ті пісні, що їх найбільше співали в стрілецькім війску. Ще простійший спосіб укладу: на переді поміщено 4 гимни, а всі инші пісні в позазбучнім порядку. Артистична вартість сього збірника полягає на вгармонізуванню численних ілюстрацій зі змістом пісень і переплетенню їх історичними картинами.

Тут все обдумане, почавши від маленького гербу Галицької України на вступній сторінці, скінчивши на монограмі УСС. (роботи І. Труша) та на двох світлинах, що отвирають і замикають показчик змісту (не „зміст", як хибно написано: се в такій докладній праці значнійша ошибка). І треба підчеркнути, ще майже все обдумане як слід.

Уважний читач зверне увагу нпр. на ілюстрацію, поміщену наврочи слів: „Возьми, возьми віжу жменю"... якже влучно поміщено там (ст. 49) недокінчену могилу, яку щойно сипляють УСС. Січачка, „мертва" могила не говорилаб нам нічого. Або яка дібрана світлина до славної пісньки: „Чуєш брате мій!"

А тепер скажу ще й про те, що на мою думку требаб поправити в другім виданню. Зиста на окладинці повинна бути більше „лукова". Далеко більше. На вступній сторінці (де є герб льва) не треба жадного обрамовання. Мягкий знак в слові „Співаних" є непотрібний а по слові „Відень" бракує протинки. Не маю місця, щоб дальше докладно виказувати ошибки сторінка за сторінкою. Зазначу тільки деякі: Під королем Данилом написано, що він володів від 1228 р. Тимчасом як король володів він від далеко пізнійшого року, а як князь від вчаснійшого. Світлина „Захисту УСС." поміщена на невідповідним місці. Портрет Хмельницького вибраний з гравюри Гондіуса. На мою думку історична вірність потрібна в картинах, призначених до наукових історичних творів, а в творах популярних дати о стільки, о скільки вповні відповідає вимогам краси. Те саме можна сказати про портрет князя Святослава Завойовника, який тут представлений після рисунку в історії Аркаса. Не зашкодилоб поправити й гарний вирочім портрет задуманого гетьмана Мазепи.

Сей „Співаник" очевидно має бути не тільки збірником пісень, але й історичним документом. В тій цїли поміщено в нім при ріжних нагодах або й без нагод імена й портрети УСС. Між тими іменами й портретами приділяєся би портрети двох-трьох, без яких взагалі не булоб співів в січовім війску або булиб дуже утруднені. Ходить тут о вірність в утреваленню того, що видавці мали на цїли утреваліти.

Що до пісень, то належалоби в слідуючім виданню передати чудову лемківську пісню „Кедь ми прийшли карпа", в оригіналі бо справленне тексту не підносить краси сеї пісні. Слід би також у другім виданню помістити пісню „Стоїть явір", її-ж так часто і радо співають УСС.

В кождім разі робота гарна книжка Співаник дуже добре враженє.

Д-р Осип Назарук.

5) Читальні і взагалі культурно-освітні українські товариства строго заборонені. Від цих вже наглядає волосний начальник пан Матаєнко.

Я подав тільки маленьку частину всего того, що діється у нас. Бо по правді сказати соромно виводити на світ такі ганебні вчинки „українського уряду“ взглядом Українців... Може слова тихої моєї скарги найдуть відгомін у вищих властий і чей-же п. міністер внутрішніх справ у Київі не захоче мати в складі своїх заступників зрадників держави і справу їх точно провірить.

На прохання громадян з бердичівського повіту написав:

Юрко Пидкченко.

Коронна рада у Відни.

Під проводом цісаря відбулася 2. жовтня коронна рада у Відні, на якій обговорювано внутрішне і закордонне положення.

Відповідь Англії на ноту Буряна

До Відня мала надійти англійська відповідь на ноту гр. Буряна в справі мирової конференції. Нота була предметом нарад ради міністрів і коронної ради.

У звязку з тими нарадами розійшлися по Відні поголоски про новий крок Австро-Угорщини в мировій справі,— і про зміну конституції і кабінету. Конституційні партії і центра палати панів післали до Буряна депутацію з жаданням вияснення в справі міжнародного положення.

З весною нові бої.

ВІДЕНЬ (Пр. т.). З Женеви доносять, що мовиться на нову офензиву антанти на Ельзас і Льотаринґію. Є се кульмінаційна точка операцій Фоша. Колиб рішення не наступило до кінця жовтня, то тоді дальша кампанія буде можливою доперва з весною 1919 р.

Війска антанти поступають дальше вперед.

БЕРЛІН, 2. жовтня 1918 (Тб.) Урядово: У Фляндрії по обох боках Cambrai і в Шампані відперли ми нагальні наступи неприятеля.

В спокійних відтинках фронту коло St. Quentin, на північний захід від Reims і на захід від Арґонів, стягнули ми наші вагеред висунені лінії до наших задніх становищ. По обох боках шляху, що веде з Ypern до Roeselers і Menin неприятель повів кілька разів наступи, які не повелися. Завяв Ledegehu.

Противаступом зняли ми знов східну часть місцевости. Пятий день боротьби за Сашні закінчився для неприятеля знов кількотним наводженням. На північ від Saucourt відперли ми неприятельські наступи, які він повторяв вісім разів. Дальше на південь неприятель вперся в двох місцях, але ми його відогнали і увільнили обстрілів Blecourt, котрих був неприятель оружа. Rumilly повістало в руках неприятеля. Між Le Chatelet і Oisou тягнувся наш фронт від передпослідної ночи на схід від St. Quentin до Ferrenicourt над Oisou. Тут проти кількох пунктів повів неприятель нагальні наступи, вдерся в деяких місцях, але ми його викинули.

Неприятель заняв St. Quentin, в якім вчера були тільки наші стежні відділи. На північний захід від Reims стягнули ми наші війска в наші до наших західних становищ. Неприятель наступав за нами слабими силами і вечером стояв на лінії Vantelay—Villers—Francueurs. В Шампані Французи повели знов одностайні наступи на наші становища в кількох місцях, але наступи ті залямилися. В тих місцях, де неприятель вдерся в наші становища, ми його відкинули. Заняті нами передпослідної ночи становища по обох боках Ecni тягнуться від Monihois через Challerange, ліс Auiry, на північ від Bi... і в товерех через артонський ліс до Aymont. Перед сим фронтом наші передні сторожі відперли численні наступи неприятеля. В місцевих наступах відкинули ми Американців в ... і сумежних становищ.

Виставка „Артистичної Горстки“ і „Пресової кватири“ у С. С. Щоденно від 15. вересня до 15. жовтня. — Національний Музей, Можнецького 40. Вступ 2 К. 1 К. 565 2—6

НОВИНКИ.

Львів, 3. жовтня 1918

— **Ц. к. Дирекція зелізниць держ. у Львові** подає до відома, що з днем 1. жовтня с. р. не здержується руху поїздів льокальних ч. 715, 737, 747, 726, 702. 734 поміж Львовом — Клепаровом і Брюховичами і поїзди ті будуть курсувати дальше аж до відкликання.

— **Підвишка приділу нафти** наступить з місяцем жовтнем. Мешканці Львова дістануть в тім місяци не оден літр нафти, як дотепер, але два літри на одно господарство.

— **Продаж бульби** у Львові розпічнеться в найблизший понеділок. Консументи будуть могли діставати в міських склепах асиґнати, і на ті асиґнати, як і в минувшім році, будуть могли в означених місцях поза Львовом купити бульбу в такій скількости, в якій признано їм картою побору і привезти собі до Львова. Дрібна продаж в міських склепах.

— **В справі штучних навозів** подає до відома: Кожевий Союз Спілок одержав мимо дуже скромних заходів Краєвого Товариства „Сільський Господар“ і своїх, під осінні засіви всего лише 16. по цілої продукції то зн. 163. ваґонів томасини а 65 ваґонів суперфосфату. Сею малою скількостию навозів мусіли ми обділити цілу східну Галичину, а крім того велику часть дати на українські села західної Галичини, котрих після розпорядку правительства повинні заосмотрювати польські організації, які однак нашим селам нічого не відступають. Через се не були ми в силі узглядняти всіх замовлень в бажаній скількости. В першій мірі заосмотрювали ми в штучні навози філії „С. Г.“ і торговельні Спільки тому, що вони замовляли до розділу на більше громад, а в кінци дали ми штучні навози на поодинокі Кружки „С. Г.“ Весь контінґент штучних навозів вже вичерпаний і просимо до нас з замовленнями на осінь більше не звертати ся. Задатки на замовлення, яких ми з причини малого приділу виконати не могли, будемо на бажанє замовляючих звертати, можемо їх також приняти на опроцентовану вкладку. Замовлення на весняні засіви 1919 р. просимо присилати аж буде в тій справі оголошенє в часописях. — Дальше доносимо, що з причини воєнних відносин, браку вугля і достаточного числа ваґонів фабрики не в силі на час доставити навозів, мимо сего що ми вже давно дали диспозицію до висилки і її письменно та лично не раз урґували. В тій справі подаємо нашим відборцям до ласкавого відома, що хоч штучні навози прийдуть пізнїйше то се не спиняє осінних робіт. Досвіди рільничого Товариства в Берліні як також чистенні проби в тім напрямі в поодиноких краях нашої держави виказали, що так томасину як і суперфосфат можна з користию засіяти по збіжу, тільки не сейчас як збіже вийде лише пізно як поля вже сильно заселенілися і покрилися легкою верствою снігу. Також і вчасною весною можна розсіяти суперфосфат по озимині. При тій нагоді пригадуємо, що томасину як все, так і тепер доставляємо по фабричних цінах, які є подані на нашій фактурі, а виносять К. 1.100 до К. 1.300 за 10.000 кґ. відповідно до вмісту проценту), у фабриці з заладованнєм і міхами. Розпродуючому вільно до того добити дійсні кошта доставки по дві корони від сотн. за маніпуляцію. Томасина ладована в паперових міхах по 75 кґ. ваги. На коли би хто брав висші чим приписані ціни, належить сейчас нас про те повідомити. Томасина яку ми доставляємо, призначена виключно для української дрібної власности.

— **В справі коней.** „Сільський Господар“ комунікує: Ц. к. команда армії видала дня 19. лютого с. р. ось який розпорядок: Станції арт. (Art. Ausr. Station) мають давати влашні коні до ужитку господарям лісним і рільникам за реверсами від таких умовин: Петенти мають бути: а) справжніми власниками поля або ліса; б) бути в можности вижити коня; в) мешкати в місцевости, де є Art. Ausr. Station або що найдальше 100 км. від сего місця. Одержати коні можна лиш за реверсом, як рівнож і віддачі їх слідувати-ме за реверсом зворотним. Коні можна відступати лиш коли є здорові, що стверджує лікар ветеринарійний. Звороту коний має право зажадати команда, коли ужиткуючий ділає не на користь скарбу держави; коли ж команда в власної потуги відбирає виданого коня, то має скорійше повідомити ужиткуючого, а в заміну дати иншого. Дотичні команду мають вести евіденцію коний і нагляд над точним виповнюванием ужиткуючими слідуючих усилий: Ужиткуючий має удержувати і годувати коня так, щоб він кождої хвилі надавався до служби військової, не відступаючи його нікому, ані винаймаючи. Коли кінь захоріє, мусить бути відданий під опіку ветеринарійного лікаря, а коли згине (не з причини ужиткуючого), то постаратись о переведенє секції. В тім случаю кошти оглядин ветеринаря покриває держава. На случай зарази має ужиткуючий інформувати коня, а в разі хороби лічити на власний кошт. До всіх зарядженъ команди в разі епідемії мусить ужиткуючий приміновати і присвати коня до оглядин на знак команди до місця збірного, віддаленого є 20 км. (що найбільше). Коня хиленького неужиточного до повнення служби військової має ужиткуючий вилічити, а зовсім знищеного на шкіри продасть на ліцитації, причім квоту недобору між цінею купна і оцінення фахового вирівнює ужиткуючий. Коли кінь згине з вини ужиткуючого, будьто проданий дорогою екзекуції, чи також добровільно самим ужиткуючим, обовязаний він тоді звернути команді повну квоту вартости коня. На случай смерти ужиткуючого має спадкоємець до 14 днів віддати коня команді, або старатись окремою просьбою о задержанє його за підписанєм нового реверсу.

ПОШЕРЛЯ.

Михайло Пришляк, студент медицини, син начальника громади в Кудерянцях, пов. Камінка Стр., упокоївся по довшій недузі 1. вересня с. р. в 22 році життя. В покійнім сходить до гробу один з найгарнійших одиниць серед нашої молодіжи, один з тихих та певних жертвователів трудівників на українській ниві. Гімназію покінчив у переддень війни і відразу став до народньої роботи, організуючи в родинім селі молодіж до Укр. Січових Стрільців. Його заслугою було, що в сього тяжкого, на нів москвофільського села вступило в ряди Стрільців кільканайцять парубків, які через те стали свідомими, діяльними Українцями. За сю організацию Покійного зустріла гірка кара підчас інвазії: на донесення москвофілів Москалі арештували його і вивезли до Росії. Більше як три роки перебув Покійник на заслані в Красноєлободську, пензенської губернії, живучи в найгірших відносинах, в голоді і холоді. Неволя підірвала його молоді сили, до дому вернувся зі зломаним здоровлям, жрий на груди. До останніх хвиль життя віддавався живо громадським справам, не сходячи зі свого становища, як вірний жовнір на службі вітчини. В. Й. п.

Понад двайцять міліонів корон
виплатило дотепер
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„ДНІСТЕР“
своїм членам за погорілі будинки й инші огнев шкоди. 1—7 г ll

ОПОВІСТКИ.

Пятниця, 4 жовтня 1918.

Нині: греко-кат.: Кондрата — рим.-кат. Франціска.

Завтра: греко-кат.: Фоки сим. — рим.-кат.: Пелагії зч.

Репертуар Театру Міського.

В четвер 3. жовтня „Лилик“, опера ком. в 3 діях Штраєса.

В пятницю 4. жовтня „Мадам Ванна“, драма в 3 діях М. Метерлінка.

Початок точно о 7 веч.

Збори українських урядників і слуг державних і автономічних відбудуться в неділю 6. жовтня 1918 р. о год. 10. перед пол. у зо-

Від 1 жовтня трагедія на три дії **Танець серед огнів** в кіні **„КОПЕРНИК"** вул. Коперника ч. 9. Програму доповняє дотепна комедія, — та гарний концерт орхестри.

лицій сали Народного Дому у Львові зі слідуючим порядком дневним: „Справа фінансового положення державних і автономічних функціонарів. До масової участи запрошує краєвий комітет організаційний українських урядників і слуг у Львові. 4—4

| **Заг. Збори „Української Захоронки"** у Львові відбудуться в суботу 5. жовтня б. р. о год. 5 по пол. в комнатах „Укр. Бесіди" в „Народнім Домі" I пов. Просяться о численну участь. Видїл. XXI.

| **„Ukrainische Korrespondenz"** — український тижневник в німецькій мові. Кождий свідомий український громадянин повинен передплачувати сю часопись, бо якраз тепер українські справи дуже актуальні і треба чужинців як слід інформувати про наші політичні змагання. Видавцем є голова Народного Комітету д-р Кость Левицький, відповідальний редактор посол Володимир Сінгалевич. Умови передплати такі: річно 20 корон, піврічно 10 корон. Гроші просимо слати: Wien XVIII, Karl Ludwigstrasse 3/15. Просимо поспішати ся з замовленнями, щоби видавництво могло устатити наклад, що при теперішній дорожнечі є дуже важне.

Просимо при зміні адреси — конечно —

1) подавати побіч нової і стару адресу
2) надсилати 50 сот. на переведення зміни.

КОНКУРС.

Головний Видїл Товариства „Просвіта" прийме домашнього господарства в Угерцях винявських 12 учениць з повітів Рудки, Мостиска, Городок, Самбір на пятьмісячний курс науки сільського жіночого господарства.

В школі уміститься слідуючих предметів: 1. куховарства, 2. науки шиття і крою, 3. домашнього господарства, 4. годівлі дробу і домашних звірат, 5. рідної історії і земляниці, 6. рахунковости домашньої і господарської, 7. гігієни.

Наука безплатно. Учениці обовязані доставити харчів на своє удержання після умови з Управою школи.

Услівя принятя:

1) Укінчений 16 рік життя, 2) Укінчена народня школа, 3) Добрий стан здоровля.

Зголошення треба надсилати найдальше до дня 25. жовтня с. р. до Управи жіночої школи домашнього господарства в Угерцях винявських, п. Рудки.

Наука починається 1. падолиста 1918.

За головний Видїл Тов. „Просвіта" 2—3

Іван Кивелюк, голова Антін Гапин, заст. секрет.

НАДІСЛАНЕ.

АДВОКАТ

Д-р СТЕФАН БРИКОВИЧ

відкрив в **Тернополи** адвокатську канцелярію при вул. Коперника 18. (вертер). 178 30 ?

Д-р Іван Кобилецький

адвокат в Дрогобичи пошукує рутинованого концепієнта на дуже корисними услівями. Посада сейчас до обняти. 603 4—3

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

Хто знає-би про Михайла Йоганюка, сина Леся літ 27, глухонімий, середнього росту, зволить донести його батькови Лесьови Йоганюкови господарю в Мигуличах, що мав 19 6 р. стаєнє Михайла до військового перегляду в Надвірній, та відданий до Шпиталя у Львові пропав без сліду. 615 1—14

При відпорті російських військ з вересня 1915 р. пропала мені жінка Настя зі Сенцких Сердюха зі села Прусинова поле Бела повіт Сокаль. Була несповна розуму. Хтоби знав про її заявити донести її мужови Михайлови Сердюхи в Прусинові в Бела, повіт Сокаль. Вечерниці — українські часописи зволять перепечатати отсе оголошення. 6 9

ОГОЛОШЕНЯ.

Самітний вільнозний Українець літ 30, бажає навязати переписку з ціли матримоніяльній з гарною Українкою, нашою або молодою вдовою, до 25 літ, яка мала-би своїй свою хату. Подружитись мігби в часі своєї дозволеної відпустки. З'голошення до З. жовтня під Характер до адм. „Діла". 616 4—2

Академік Українець з укінченим університетом, літ 29, вільний вже від війска добре сатуований на сільській посаді оженитись з симпатичною панною Українською учительною тиної вдачі, господарною найрадше більшою в віці від 20—24. Вправа розуміється сама собою. Звидане меньше більше 20 тисяч корон в власнім інтересі до побільшення домової господарки. Фотографія безусловно пожадана. Анонімі лишуться без відповіди. На зворот фотографії рачу головом чести. Першенство мають панни з провінції в дому священичого, або жінки, що взамість приданого посідають земельну власність в згадуваній висоті. Ласкаві зголошення прошу слати найдальше до 10 жовтня на адресу А. Український Poste restante Жовтанці. 606 3—4

Пошукується дяка, безженного, (може бути і інвалід) з добрим голосом. — В селі 3.808 душ. З'голошення до уряду парохіяльного Сиджавка почта Ланчин. 585 7—8

Гладаю інструктори — на цілий рік до ученика з I. кл. гімназ. Може бути — ученик (ця) в III, IV, V, VI або VII. кляси гімназияльної. Нечитаючим газет, прошу усильно се оголошення оказати. З'голошення на адресу Тимотей Перейма Ропиця руська біля Гердиць. 605 2—3

Дяка нежонатого, або бездітного вдівця з добрим голосом, котрий провадивби провідську писарку на 4 села пошукує уряд парохіяльний в Лопінці п. Бавигород. 618 1—3

Женщину до помочи в господарстві прийме зараз обшар двірський Поповня, почта Щавне. 620

Читайте і давайте Вашим рідним читати книжку д-ра Івана Курівця:

„Життя і здоровля людей".

Біольогічно-гигієнічна розвідка. — Ціна 6 кор. — Замовляти в обох українських книгарнях у Львові. 6 7 1—3

Ваше здоровлє

під теперішну пору в наслідок шаліючих епідемій

в небезпеці.

По тій то причині делайте негайно своє пірє (подушки) до чищеня до **Першого Галицького Закладу** чищеня і дезінфекції пер. „Лада" у Львові вул. Яніївська 32 — Замовленя з провінції полагоджуєся безпроволочно. 621 1—3

Від 16. IX. до 15. X. 1918.

ВИСТАВА

малюнків і сьвітлин

„Артистичної Горстки" і „Преєової Кватири" Українських Січових Стрільців.

-- **Національний Музей** --

ул. Мохнацького 40. Львів.

Денно від 10--6.

Вступ 2 К., для шкільної молодіжи і військової мужви 1 К.

Всіх наук лікарських

Др. Сильвестер Дрималик

перепровадився

на площу Св. Юра (або вул. Міцкевича 11)

і ординує у всіх недугах щоденно від 10—12 рано і від 3—5 по пол. 597 6—6

Оголошеннє.

У виду сього, що наука в школі господарській в Милованю сего року переводитись не буде, Головний Видїл Товариства „Просвіта" рішив за те приняти ще 5-тих учениць на курс науки садівничо-городничої школи в Милованю.

Услівя принятя такі:

1. Укінчений 15 тий рік життя. 2. Лікарське свідоцтво здоровля. 3. Свідоцтво укінчення видїлової школи, згідно двох клас гімназії, або реальної школи. Виїмково можуть бути приняті здібні ученики з укінченою народною школою. 4. Свідоцтво убожества, якщо бути старатись бути помічним на кошт Товариства. Проспект науки в школі і близші услівя уряджения висилає на бажання: Канцелярія Тов. „Просвіта".

Подання о принятє до школи треба посилати до Головного Видїлу Тов. „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10 найдальше до 15. жовтня 1918 р.

За Головний Видїл Тов. „Просвіта" 1 1—2

І. Кивелюк, голова. До. І. Брик, секретар.

В найбільшім виборі офеоує **подорожні автомобілеві, мітові** футра, **овчини** та **нутрии** з передвоєнними верхами. Різнож жіночі кожухи і астраканові жакети і т. п. в найновійших фасонах. В найліпшім виборі всякого рода шиси поручає **А. КНОПФ, Львів,** вул. Б. **лінського ч. 1.** побіч Union Banku). 2

Нова українська часопись німецькою мовою у Відни!!

У Відни виходить нова українська часопись на німецькій мові:

„UKRAINISCHE BLATTER"

як позаукраїнський міжпартійний орган.

Часопись має на меті заступати інтереси незалежної Української Держави перед публичною думкою Австро-Угорщини й Німеччини, а рівнож і інтереси австро-угорських Українців. До співробітництва запрошено найвизначніших українських і німецьких публіцистів. „Ukrainische Blätter" виходить після разів на місяць в накладі 8 — 10.000 примірників. Часопись має власних кореспондентів в Києві, в Харкові, Одесі, Львові, Чернівцях, Берлині і Москві. Видавцем названої часописи являється д-р Володимир Калинович. Умови передплати такі: річно 18 К, піврічно 10 К, чвертьрічно 6 К.

Адміністрація просить поспішити з замовленнями, щоби видавництво могло устатити наклад. Адреса Wien VIII. Albertgasse 26/13 ul 128.

Передплата на Україні

Річно	56 карбованців
Піврічно	28 „
Чвертьрічно	15 „
Місячно	5 „

Поодиноке число 40 шагів.

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ОАНЬКИВ

З друкарні „Діла" Дім. Ренат ч. 12